THE BOOK WAS DRENCHED

ಕರ್ಣಾಟಕಕಾವ್ಯಮಂಜರಿ

ಶೃಂಗಾರಕವಿ ವಿರಚಿತಂ

'ಕರ್ಣಾಟಕಸಂಜೀವನಂ'

[೧೬]

ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್,

ಮ. ಆ. ರಾಮಾನುಜೈಯ್ಯಂಗಾರ್

ಇವರಿಂದ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು

ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಾವ್ಯಮಂಜರಿ ಪ್ರೊಪ್ರೈಟರುಗಳಿಗಾಗಿ

ಮೈಸೂರು:

ಸ್ಟಾರ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

೧೮೯೬.

*ಶೃಂಗಾರಕವಿ ವಿರಚಿತಂ

ಕರ್ಣಾಟಕಸಂಜೀವನಂ

(ವಾರ್ಧಿಕಷಟ್ಪದಿ)

ಪಾಱ ವಿಗೆ ಅಱಿಕುಳದ ಶಬ್ದಂಗಳೊಳಗಯ್ದು ।
ಸೂಱನೆಗಮರ್ಥಮಿರೆ ಷಟ್ಪದ್ಯದಿಂದ ರಸಿ ।
ಮಾಱಜೆಯ ಬೊಂಮರಸನಾಯಕನ ಸುತನೆ ನಾಂ ಶೃಂಗಾರಕವಿರಚಿಸಿದೆಂ॥
ಶ್ರೀವಿಜಯವಲ್ಲಭಕಿರೀಟಚುಂಬಿತದಿವ್ಯ ।
ಪಾದಕಮಲಂ ವಿಶ್ವವಿಸ್ತಾರಕೃತವಚ ।
ಶ್ರೀದೇವಿರಾಜಿತಶ್ರೀಮುಖಂ ರಾಗಾದಿಪದಿನೆಂಟು ದೋಷವಿಜಯಂ ॥
ಪೋದ ವರ್ತಿಪ ಬರ್ಪ ಕಾಲದನುಭವಮುಖ್ಯ ।
ಮಾದ ಸಕಲಾರ್ಥಮುಂ ಕರತಲಸ್ಫಟಿಕಮೆಂ ।
ದಾದರಿಪ ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತನೆಮಗೀಗೆ ರತ್ನತ್ರಯಾಭರಣಮಂ ॥೧॥

—ಪಂಕ್ತಿ ಪ್ರಯೋಗಂ—

†ಉಱುಗೆನಲ್ ಬೇಱ್ಬಮುಱಿಗಿದನೆಂದೊಡೊಲ್ಪವಂ ।
ಪಱ ತೆಗಱ್ ನಿಂದೆ ಪಱ ವಸ್ತ್ರಭೇದಂ ಬಱಕೆ ।
ಬಱಕಂಬಱಕ್ಕೆ ಬಱಿಯುಂಮತ್ತೆನಿಪ್ಪೃದಾಪೊಂಪುಱಯೆನಲ್‡ಸಂತಸಂ॥

---

*ಕವಿಯು ರಸಿಕವಾಳಿಗೆ ಯಜಮಾನನಾದ ಬೊಮ್ಮರಸನ ಮಗನು. ಈತನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೭೩೫ ರಿಂದ ೧೭೪೦ ರೊಳಗೆ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಮಿ॥ ರೈಸ್‌ರವರು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇನ್ನೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಪಾಠಾಂತರಗಳು ಮಿ॥ ಕಿಟಲ್‌ರವರು ಮುದ್ರಿಸಿದ ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣದ ಪುಟಗಳು ೩೦, ೩೩, ೩೪, ೩೫, ೩೬, ೩೩, ೪೧೦, ೪೧೧ ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿವೆ

ಘೞಯುವೆನೆ ಸಮುಕಟ್ಟು ಬಾಜ್ತೆಯೆನೆ *ಯೋಗ್ಯಮದು ।
ಪಱಯಿಗೆ ಪತಾಕೆ ಜಲಯಂತ್ರಮದು ಜೇಕೋರ್ಗಱವಿ ।
ಬೞಿವೞಿಯೆನಲ್ †ಕೊಟ್ಟವಸ್ತುವಿನ ಬೞಿವಿಡಿದು ಬಱಿದೆ ಪೋಪೊಡವೆ
ಯಕ್ಕುಂ ॥೧॥

ದಱವುಱಂ ಬಲ್ಸೂಱಿ ಪುಚ್ಚೞಿಯೆನಲ್ ಕೇಡು ।
‡ವುೞಿಲವೆಂದೊಂದು ಶಕುನದ ಪಕ್ಕಿ ಯುಱಿಕೆನಲ್ ।
ವೊಱಗೆನಲ್ ವಾದ್ಯಮವನಿಜಭೇದದಲ್ಲಿಯುಂ ಗುಡುಗಿನೊಳ್ ವೊಱಗೆ
ನಿಕ್ಕುಂ ॥

ಉೞುವು ಕೞವೆನೆ ಭಾವವಾಚಿಗಳ್ ಭೀತಿ ತ ।
ಲ್ಲಱವೆನಿಪ್ಪುದು ಕಱಕುಱಂ ತಾಣಬಾಗುಳತೆ ।
ಗುಱವಾನೆಕುದುರೆಗಳ ಪಕ್ಕರೆ §ಕಿವುಚ್ಚನಲ್ ಕರಮರ್ದನಕ್ಕೆ ನಾಮಂ॥

ಎಱವಿದಂ ನೀವಿದಂ ಕಿಱವನೆನೆ ಮುದುಪನಸ ।
ಕೞದನೆನೆ ಕೈಮೀಱಿದಂ ¶ಮುಣ್ಮೞಿಯೆನೆ ರೂ ।
ಪೞದು ಸಾವುದು ಪೆಱಕೆನಲ್ ಜಗುಮುವಗೞಯುವೆಂದೊಡುರವಣೆಕಾ
ರ್ತನಂ ॥

ಪಱಪೆನಲ್ ನೆರೆಗಿಡುವ ಕಪ್ಪುರ ಪಱವೆನಲಡವಿ ।
ಪೞಗವೆನಲೊಣಗಿದೆಲೆ ಗುಱಪನೆನೆ ಸೊರಹುವಂ ।
ಬಱಯನೆಂದೆನೆ ವಿಧೇಯಂ ದಂಡದೊಳ್ಪಡೆದವಂ ದಂಡುೞಗನೆನಿಕ್ಕುಂ॥೪॥

ತಿಪ್ಪುೞನೆಜಂಕೆ ‖ತೊಟ್ಟಿೞ ತುಱವಲೆಂದೆನಲ್ ।
ಸೊಪ್ಪಾದುದರ್ಕೆ ನಾಮಂ ತೆಗೞನಲ್ಕಿಂದೆ ।
ತುಪ್ಪುೞನೆ ಖಗದ ರೋಮಂ ತೊೞಲಿಕಲ್ಲೆನಲ್ ಸಂಘಟನೆಗೆ ನಾಮ
ಮಕ್ಕುಂ॥

---

* ಪ್ರಯೋಜನ — † ಕೊಟ್ಟವಸ್ತುವಿನ ಬೞಿಯೊಳ್ ಕೊಡುವುದು

‡ ಉೞಿಗ — § ಕಿವುಚ್ಚಿದನೆಂದು ಚೆಕ್ಕಣವಾಗಿಮಾಡಿದಂ

¶ ಮುಣ್ಮಿಱ. ಮುಮ್ಮೞಿಯೆಂದು ಕರ್ಣಾಟಕ ನಿ...

‖ ತೊಟ್ಟಿೞ. ...

*ಚಪ್ಪಟೆಯೆನಲ್, ಚಪ್ಪಟೆ ಚಾಚೆನಲ್ †ಚಾಪೆ ।
ನಿಪ್ಪದಱಿಮಾಸಿತ್ತಿಲ್ಲದೆನೆ ಕಣ್ಕದಡಿ ।
ದೊಪ್ಪಮದವೞಿಲೆನಲ್ಮಱುಕಮುಂಬಱಿ ‡ಕೊಡಗಿ ನೇಱಲೆನಲ್ಕೊಂಡು ವೃಕ್ಷಂ॥

ಸೊಱೆನಲ್ ಬಾರಿ ಗೞೆಯೆನೆ ಸರಳಭೇದಮಾ ।
ಟಾಱಿಗಂ ಸಾಮಾನ್ಯದಾಮಾಲ್ಯಬಂಧಮದು ।
ಬಾಱಿಕಂ §ಪುರಿದ ತೊಟ್ಟಿಯ ಫಲಂ ಪೊಱಿವು ಸಾಮಾನ್ಯಾಕೃತಿಗೆ ಸುದ್ದಣಕಂ ॥

¶ಖೂೞಿನೆಗ್ಗಂ ಮಾಱೆ ಮಾಟ ಮೞಿಯರಮೆನಲ್ ।
ಕೋೞಿ $ಸಂಕಲೆಯುೞಲ್ದಱಮೆನಿಪ್ಪುದಡಿಗೆಯದು ।
ಸಾಱಿಗೆ ಕಿವಿಮುಚ್ಚಿನಲ್ ತುಱುಮ್ಬುದು ತುಡುಂಗುಣಿಯೆ ಹಾಱ್ಮನೆಯ ಹಾಟಿ ನಕ್ಕಂ ॥೬॥

ಮೞ್ತಿಯೆನೆ ಕಾರ್ಪಾಸಮಱ್ಕೆಯೆನೆ ರೋದನಂ ।
ಕೞ್ತೆಯೆನೆ ಗರ್ದಭಂ ತೞ್ಗಿ ಬಗ್ಗನೆ ಕುಸಿವು ।
ದಱ್ತಿಯೆನೆಲೀಲೆಯ‖ಮನತ್ತ್ರಯೆನಬಾದಪುಗೞ್ತಿಯೆನೆಕೀರ್ತನಾಖ್ಯಂ॥
ಮೞ್ತ ಮುೞ್ತಿಗಮೆನಲಪ್ಪೊಂದೊಂದು ವಿಪಿಗಳ್ ।
ಕಿೞ್ತುದೆನೆ ನಿರ್ಮೂಲಿಸಿದುದು ಬೆಳಗಿನ ವೇಳೆ ।
ಪ್ರೊೞ್ತಿಱೆಯುಗಸ್ತಿ ಗುದ್ದಲಿಯ ಕೆಲಸಂ ಮಬ್ಬುರ್ ಕೞ್ತಲೆಯೆನಿಪ್ಪುದ ಱಿಯಲ್ ॥೭॥

ಬಿಱಿ ಯೆನಲೊಂದು ವೃಕ್ಷಂ ಹೊಯಿಲ ಬಱಿ ಬಾನು ।
ಚೊಱ್ಕನೆ ನದೀಪ್ರವಾಹಂ ನೇಗಿಲಿಂ ಗೆಯ್ವು ।
ದುಱ್ಕಿ ಬಱ್ಣಂಡಗುಱ್ಡನೆನೆ ಜಾಱಿದವನಱ್ಡನಗುಱ್ಡನೆನೆಮುಱಗಿದಾತಂ॥
ಅಱ್ಕಿರ್ತನೆ ಪ್ರೀತಿವಟ್ಟನಾಕಸ್ಕ್ರಿಕಂ ।
ಕಱ್ಕನೆಯೆನಿಪ್ಪುದಱ್ಕೆಯುಅಮೆಯೆನಮುಱಿವು ।
ದರ್ಕೆಪೆಸರಿಸೂತ ಮರ್ತಮಾನು ಸೆಳೆಮಂಗಿಱ್ಡನೆಂಬನಾನುಂ ॥೮॥

---

* ಕಬ್ಬಟೆ. † ಚಾಪೆ ‡ ಕೊಡಗೆ § ಸೀಱ್ದಾಗ ಬಾಲ್ದಿಕಂ
¶ ಕೂ. $ ದಱ್ಡಿಯೊಂದು ಸಂಕಲೆ, ಕರ್ಣಾಟಕನಿಘಂಟುವಿನಲ್ಲಿಯೂ.
‖ ಪ್ರೀತಿ

ಮಱೆ ಬಿೞಲ್ ಪುೞು ತೞಲ್ ಪೞದು ಮೊೞಕಾಲ್ಗೞಸು ।
ಕೞಲೆ ತೇೞ್ ಬೆಂಬೞಿ ಮೊೞಂ ಪೆೞವು ಪೊಕ್ಕುೞಂ ।
ಕುೞಿ ಬೋೞತರಮೆಸೆವ ಕ್ರೌಂಕುೞ್ಪಾೞ್ ನೇಗಿಲಿಂದುೞುವ ಕುೞು
ಪೋೞ್ಗಳಂ ॥

ಖೞಲೆಂಬ ಥೞಲೆಂಬ ಘುೞುವೆಂಬ ಘುೞಲೆಂಬ ।
ಢೞಲೆಂಬ ಪೋಲ್ ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಂಗಳೊಳ್ ।
ಸುೞುವುತಿರ್ಪನುಕರಣೆಯೆಲ್ಲವುಂ ನಿತ್ಯಱನೆಂಬರಾದಿಯ ಕವೀಂದ್ರರ್॥೯

ಪಱಪೞಂ ಪಱ್ಪೞನೆ ವಿರಳಾರ್ಥಮೆನಿಸುಗು ।
ಗಱಗಱನೆ ಬೇಗವಾಕಾಸುವರಸಂಗಳೊಳ್ ।
ತಱತಗುಡಿ ತಱ್ತೞಿಗುದಿಗಳೆನಿಕ್ಕುಂ ತರಣಿ ತೞತೞನೆ ಮೂಡಲೊಗೆದಂ ॥
ಕಱಕಱಸಿ ತರ್ಕನಾನೀವೊರ್ನಲ್ಗುೞುಗುೞನೆ ।
ಗಱಗಱನೆ ಪರಿದತ್ತು ಗೋೞಟ್ಟನೆನೆ ಮನಂ ।
ಗೊಳಸುವಲ್ಪಪ್ರಾಣದನುಕರಣೆಗಳ್ ಕುಳಱಂಗಳೊಳ್ವರ್ತಿಸಿರ್ಕುಂ ॥

—ಱನಲ್ಲಿ ಯುಗಳಾರ್ಥಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಗಂ—

†ಕುೞಿದನೆನೆ ಬಡವಾದವಂಗಮುದ್ದಂಗೆ ಪೆಸ ।
ರೞಿಪನೆನಲೞಿಪದಂಗೆಯುಮೞಿಪು ವಂಗೆ ಪೆಸ ।
ರಿೞಿದನೆನೆ ಮೆಯ್ಗುಂದಿದಂಗೆಯುಂ ಕೆಳಗಣ್ಗೆ ಬಂದ ಮನುಜಂಗೆನಾವುಂ॥
ತ್ರುೞಿಲೆನಲ್ಪೊಡವಡಿಕೆಗಂ ವೀರಕಂ ಪೆಸರ್ ।
ತ್ರುೞಿಲಸೆಂದಂ ಪಂಚಮಂಗೆ ವೀರಂಗೆ ಪೆಸ ।
ರೞಿಯೆನಲ್ಬಳ್ಳದೞಿಗಂ ಕೆಡಿಪುದರ್ಕೆಯುಂ ನಾವು ಮಧುಕರನೊಳ್ಕ್ಷಳಂ॥

ಬೆಸದವರ ನೆರವಿ ಕಾಗೆಗೆ ‡ತೊೞ್ತೞಿಯೆನಿಪ್ಪ ।
ಪೆಸರೇೞ್ವನೆನೆ ನಿದ್ರೆದಿಳಿದಂಗೆ ನೆಗೆದಂಗೆ ।
ಪೆಸರೞಲ್ದತ್ತನಲ್ ಜೋಲ್ದುದಱ ಮತ್ತಾ ಬೞಲ್ದುದಱ ನಾವುಮುಕ್ಕುಂ ॥
ಅಸುವೞಿದುದರ್ಕೆಯುಂ ಸೊಪ್ಪಾದುದರ್ಕೆಯುಂ ।
ಪೆಸರೞ್ಗೆನಿಸುಗುಂ ಫಾಸಿಯೊಳ್ ಪದದೆ ಮ ।

---

† ಕುೞಿದು, ಬಡವಾದವನು, ಅಗಲ್ದನುವುಕ್ಕುಂ.

‡ ತೊತ್ತೞಿ, ಕರ್ಣಾಟಕನಿಘಂಟಿನಲ್ಲಿಯೂ

ಡಿರ್ಗಸುವಲ್ಲಿಯುಂ ತುಱುವೆಸರ್ ಮರದ ಪೋಟೆಯೆ ಪೊೞಲ್ ಪುರಂ
ಪೊೞಲೆನಿಕ್ಕುಂ ॥೧೨॥

ಆವರ್ತಗಮನಾಂಕುರದೊಳ್ ಸುೞಿಯೆನಿಸುಗುಂ ।
ಜೀವಿಪಬಿಡಲ್ಪಡುವುದರ್ಕೆ ಬೞಿದ್ದುಂಕುವೆಸ ।
ರಾವುಜದಮುಟ್ಟನೊಳ್ ಲಾಳವಿಂಡಿಗೆಯೊಳಂ ಬಲ್ಲರಿಂದ†ಗೞಿಯಕ್ಕುಂ॥
ಸೇವಕಂ ದಾಸಿಯುಂ ತೊೞ್ತಕ್ಕುಮಾೞಿಯೆನ ।
ಲಾವಂಚನೆಯೊಳಮೇಕಗ್ರಾಹಿಕದೊಳಕ್ಕು ।
ಮಾವಳಿಯೊಳಂ ಸಖಿಯೊಳಂ ಕ್ಷಳನೆನಿಪ್ಪುದದುಕ್ಕೆನೇೞಲೆನಲ್ ಛಾಯೆ
ಬಿಂಬಂ ॥೧೩॥

ತುರಗಬಲದೊಳಮಲ್ಪಬಲದೊಳಂ ದೞವೆಸರ್ ।
ಸರಸಿರುಹದೆಸಳೊಳ್ ಕುಳಂ ಪೞಹಮೆನೆ ಬೇಂಟೆ ।
ದೆರೆಗೆ ವಾದ್ಯವಿಶೇಷಕಂ ಪೆಸರ್ ಘೞಯಿಸಿದನೆಂದೆನಲ್ ದೊರೆಕೊಂಡನುಂ॥
ದೊರೆಕೊಳಿಸಿದನುಮಕ್ಕುಮೆಱೆಯೆನಲ್ ನೂಲೊಳಂ ।
ಬರೆತೆಗೆವುದಱೊಳಕ್ಕುಮೂರ್ವರಾರ್ಥದೆ ಕುಳಂ ।
¶ಗರವಟಗೆವಂಪಂಗೆ ಮತಿಗೆಟ್ಟವಂಗಂ ತೊೞಲ್ದನೆಂದೆಂಬನಾಮಂ॥೧೪॥

ಪೊಡವಡಿಕೆಯೊಳ್ ಪತ್ತನದಲ್ಲಿ ಮುೞ್ಗನಿಸುಗುಂ ।
ಪಿಡಿದೆತ್ತುವಲ್ಲಿಯೆೞ್ಬುೞಿಪಲ್ಲಿಯೆೞ್ಬಂಬ ।
ನುಡಿರುಪೋದ್ರೇಕಸಂದಂಶದೊಳಮಿೞ್ಕುೞಕ್ಕುಂ ಶಯನಮುಂ ಶಯನದ ॥
ಉಡೆಯೊಳಂ ಪೞ್ಗ ಮಾಪದ ಕೆಯ್ಯೊಳಂ ಕೆಡಪ ।
ತೊಡಪಟ್ಟಕೆಲಸದೊಳ್ಬೀೞಳುರ್ದು ಬಪ್ಪುದಱೊ ।
ಳೊಡಲ ಬಾಗುಳದೊಳಂ ಮಲ್ಲೞ ಕುಕನ್ಯೆಯೊಳ್ ಜಾಳೆಯೊಳ್ಮ್ರೞ
ಯಕ್ಕುಂ ॥೧೫॥

—ಮೂಱಱ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಿಂ ಱಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಗಂ—

ಮಸವಿಡುವ ಮಲಮೞಪ ಜೀರ್ಣವೆಡೆಯೊಳ್ಕ್ಯುತ್ತು ।
ದನಿಸುಗುವಮಿಡತ್ವಾಹದೊಳ್ ಗೂಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರ ।

¶ ಉಗ್ರಗವಟ್ಟ, ಗರವಟ್ಟ

† ಅಗ್ಗಱಿಕೆ

ಸಿನ ಸೆಮ್ಮೆಗೆಯುೞಿಗೆಯೊಳವೆಂತ್ತನಿಸುಗುಂ ಕಿಱಿದು ಕಾಲದೊಳ್ ಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ॥

ಜನವನೊಳ್ ಪ್ರೊಚ್ಚನಿಸುಗುಂ ನಿದ್ರೆ ರುಜೆ ಮಱವೆ ।
ಯಿನಿತು ವೋಸರಿಸಿದಂಗಂ ನಾವುವೆಚ್ಚತ್ತ ।
ನೆನಿಸುಗುಂಬಿಱ್ದದೆನೆವಱಿಸಿದುದುಸತ್ತುದುಱ ಕೈಯಿಂದೆಜಾರ್ದುದಕ್ಕಂ॥

ಇಂಬುಗೆಡಿಸಿದ ಕೆಟ್ಟ ಸತ್ತವನೊಳಱದನೆಂ ।
ದೆಂಬುದ†ಸಕಱದಂಗೆ ಕೈವಿಸಾಱುದುಗೆ ದೂ ।
ರಂಬೋದವಂಗನಾಮುಂಕಱದನೆನಿಸುಗುಂತೊಂಬರಾದುವ ಮರದೊಳಂ ॥
ಅಂಬೊಳಂ ತೆಱದೆ ಕಡೆಗೋಲೊಳಂ ಗಱಯನಿ ।
ಕ್ಕುಂ ಜೋಱವೆನೆ ವಿಱುತ್ತವುುಡವೊಂದೌಷಧಂ ।
ತಾಂ ಬಾಱ್ವಬಿಡುವಲಾಭಿಸುವೆಡೆಯೊಳುಱಯುದುಂ ಕಳ್ಳಬಡಗಿಗಳುಳಕುಳಂ ॥೧೭॥

—ನಾಲ್ಕರ್ಥದಿಂ ಱಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಗಂ—

ತುರಗದಾಸ್ಯದ ಲೋಹದೊಳು ಕೆಳಗೆ ದುಷ್ಕುಲದೊ ।
ಳೊರೆಗೆಟ್ಟ ಭಂಗಾರದಲ್ಲಿ ಕೀಱನಿಸುಗುಂ ।
ಕರೆವಲ್ಲಿ ಲೇಪನಂಗೆಯ್ವಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆಯೊಳ್ ವಂಶದೊಳ್ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಾ ॥
ಸ್ವರಭೇದದಲ್ಲಿ ‡ಬಱಯನಿಸುಗುಂ ಪಱಯನಲ್ ।
ವರವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ದೂಷಣದಲ್ಲಿ ಲೋಹವುಂ ।
ಕರಗಿಸಿದ ಘಟ್ಟಯೊಳ್ ಕುಸ್ತಿಯುಂ ಪ್ರೊಱವಡಿಪ ನುಡಿಯೊಳಂ ವರ್ತಿಸಿರ್ಕುಂ ॥೧೮॥

—ಅಯ್ದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಱಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಗಂ—

¶ಕಱಲೆಂದೊಡಳೆ ಬಯಕೆ ಬಡವು ದಟ್ಟತು ಮುಳ್ಳ ।

---

† ಸುತ್ತನುಂ, ದೂರಂಬೋದನುಂ, ಕೈವಿಸಾಱದನುಂ, ಕಱದು

‡ ಬಱಯೆಂದು ಬಟ್ಟೆಯುಂ, ವಂಶವುಂ, ಕರೆವುದುಂ, ಲೇಪಿಸುವುದುಂ, ಪಿಂಗಱಯ ಬಱಗೊರಲುಮಕ್ಕುಂ.

¶ ಕಱಲೆಂದು ಮಜ್ಜಿಗೆಯುಂ, ಮೊಂದುೞಿಯುಂ, ತನುತ್ವಮುಮಕ್ಕುಂ

ಸುೞಿಯು ಕೊಂಬಕ್ಕುಮಿಂತಿಲ್ಲಿವರೆಗಂ ಸಹಜ ।
ಜಱನೆನಿಕುಮಿನ್ನುಮಾದೇಶಜಱನುಂಟದುಂ ನಿಜವೞಿದು ತೋರ್ಪ ಶಬ್ದಂ॥
ಪೞಿಹತ್ತ್ರವೆನಲದುಂ ಪ್ರತಿಹಸ್ತ್ರಮೆನಿಸುಗುಂ ।
ಪೞಿವಾವುಗೆಯೆ ವಲಂ ಪ್ರತಿಪಾದುಕಂ ಮಱಿಕೆ ।
ಮೞಿಗೆ ಘೋಟಕೆಗೆ ಘೋೞಿರ್ಗ್ಧಾಟ ಧಾೞಿ ಪೀಠಿಕೆಗೆ ಪೀೞಿಗೆಯೆನಿಕ್ಕುಂ॥
ಘೋೞಾಯಿಲಂ ರಾವುತಂಗೆ ಪೆಸರಾಮಾತು ।
ಪೇಂಚೆ ಘೋಟಾರೂಢಮೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕಾಯ್ತು ।
ಕೂೞೆಂದೊಡನ್ನಮದು ಕ್ರೂರಶಬ್ದಕ್ಕಾಯ್ತು ಕುಕ್ಕುಟಂ ಕರ್ಣಾಟದೊಳ್॥
ಕೋೞಿಯೆಂದಾಯ್ತು ಲಾಟಿಕೆ ಲಾೞಮದಱ ನುಡಿ ।
ಲಾೞಾಯ್ತು ಜಯಘಂಟೆ ಝಲ್ಲರಿಯದಾದೇಶ ।
ವಾಳೆ ಝಲ್ಲೞಿಯಾದುದಿವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿವುದು ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕಾದವಂ ॥೧೦॥
ನಾಡ ಕಡೆ ನಾೞ್ಕಡೆ ಬೆಗೞ್ಪು ಬೆಗಡಾಯ್ತೆರಡು ।
ಕೋಡೆರೞೊಕ್ಕೋಡು ಬಿಸುಡುವುದುಂ ಬಿಸುೞ್ಪಾಯ್ತು ।
ಕಾಡ ಪೊಸಲದು ಕಾೞ್ಪುರಂ ಕಾಡ ಕಿಚ್ಚು ಕಾೞ್ಕಿಚ್ಚು ಪಡಿಯುೞಿ ಪಡಿಯುೞಂ ॥
ಮಾಡುವಂ ಮಾೞ್ಪನುೞಿ ಬೇಡುವಂ ಬೇೞ್ಪನಾ ।
ನೋಡುವಂ ನೋೞ್ಪಂ ಕರೞ್ಮಣಿಯೆ ಕರಡುಮಣಿ ।
ನೀಡು ನೀೞ್ಪುದು ಬಾಗ ಕೋಡುಕುಟ್ಟನೆ ಭಯಮದರ್ಕೆ ಕೋೞ್ಕುಟ್ಟೆನಿಕ್ಕುಂ ॥೧೧॥
ನಾಡಿಕೆಗೆ ನಾೞಿಗೆಯೆನಿಪ್ಪುದಂತಿರೆ ನಾೞಿ ।
ನಾಡಿಗಾಯ್ತಿವು ಘೞಿಗೆ ನೀರಡಿಕೆ ನೀರೞ್ಕೆ ।
ನೀಡುಕರಿಸಿದುದರ್ಕೆ ನೀೞ್ಕರಿಸಿತೆಂಬುದದು ಬಲ್ಮೆಗೆಯ್ದುದಱ ನಾಮಂ॥
ಸೇಡುಪಟ್ಟಂಗೆ ಸೇೞ್ಪಟ್ಟನೆಂಬುದು ಬಿಡುಗೆ ।
ಬೀಡುಕೊಳ್ಳೆಂಬುದದು ಬೀೞ್ಕೊಳ್ಳೆನಿಕ್ಕುಮಿಂ ।
ತಾಪಲೇನಿವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡದೊಳಂ ತಿಳಿವುದಾದೇಶಜಱನಂ ॥

ಬಾಱಿನಲ್ ಬಾಳ್ವಲ್ಲಿ ಱಿನಾಯುಧಂಗಳಂ ।
ಪೇಱಿ ಕುಳನಗುಱಿಯೊಳ್ ಸೂರಣದ ದಂಟನೊಳ್ ।
ತಾಱಿಮರದಲ್ಲಿ ತಾಱಿನೆ ಱಂ ತಾಳ್ವಲ್ಲಿ ಕುಳನಗುಱ್ದೆಂಬರ್ಥದೊಳ್ ॥
ಆಱೆಂದು ಬರೆ ಱಂ ಭಟರ ಪೆಸರೊಳ್ ಕುಳಂ ।
ಕೇಱಿ ಪಜ್ಕ್ತ್ರಗೆ ಱಂ ಕ್ರೀಡೆಯೊಳ್ ಕ್ಷ್ರಳ ಱಕೆ ।
ನಾಱಿನುಡಿ ತುಂಬುಕಳ್ಳನೊಳುಂಟು ನಾಱಿವಾಸಗೆ ಕುಳಂ ಲತೆಯೊಳ್ ಕ್ಷಳಂ ॥
ತಳಯೆನಲ್ಗೋವ್ರಗಳ ವಂಶದೊಳ್ ಸತ್ರದೊಳ್ ॥
ಕುಳನದುಂ ಸ್ಥೂಳದಾರುವಿನಲ್ಲಿ ಱಿನಿರದೆ ।
ತಳೆಯೆನಲಾತ್ತಳ್ವಲ್ಲಿ ಕುಳನೆನಿಸುಗುಂ ಛತ್ರಿಕೆಗೆ ಱಂ ಕೊಳ್ವ ನುಡಿಯೊಳ್ ॥
ಕೊಳಲೆನಲ್ ಕುಳನೊರ್ಮೆ ವೇಣುವಾದ್ಯದೆ ಱಂ ।
ಜಳಜದೆಸಳೊಳ್ ಕುಳನದೆಸಡೆನೆಸೆಱಿನೆ ಱಂ ॥
ಘಳರಸಂಗಳನೆ ತೆಗೆವಲ್ಲಿ ಹಿಱಿಯುನೆ ಱಂ ಪಿಳ್ಗಬಿರಿವೆಡೆಯೊಳ್ ಕುಳಂ ॥

ಇಂತು ಱಂ ಸಮಾಪ್ತಂ.

—ಇನ್ನು ಕುಳದ ಳಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಗಂ—

ರಙ್ಳಪಸಿದನೆಂದು ಜಡಿದಂ ಮುನಿಸು ಮುಳಿಸು ಜಂ ।
ಗುಳಿ ನೆರವಿ ಜಾಂಗುಳಿಯೆ ಮೂರ್ಛೆ ದೊಂದುಳಿ ಮುದಂ ।
ಪೆಳಪಳಚಕಳಱೆಂದು ಭೀತಿಯೊಳಱೆನೆ ರವಂ ನೋಳ್ದನೆನೆ ಮುಂದೆ ಪ್ರೋಡಂ ॥
ಪೊಳೆಯುದಂಕುರಮೋಳ್ಕೆ ನಿಧುವನಂ ಜಡತೆ ಸೋ ।
ಕುಳಿ ನೀಳ್ತನೆನಲಿತ್ತ್ವಂ ಮಾಳೆವೆನೆ ಬಯಲ್ ।
ಕೊಳಗುಬೆಳಗೆನೆ ಕಾಂತಿ ಲಳಿಗೆಲವ್ರು ಬಳಸುತಿರಿಪಂಕುಪ್ಪಸಿಗಬಳಸಿಗಂ ॥
ಇಳಲೆ ಸತಿ ಮೋಳ ಮಾಳಗೆ ಜೋಳ ಕೇಳಲಾ ।
ಯ್ತಳಿಯುಂ ಠಮಾಳ ಪ್ರುಸಿ ನಳತೋಳ್ಗಳಂ ಬಾಳೆ ।
ತ್ರಳಗೆ ತಾಳಗೆ ಕದಪ್ರು ಜಾಡಾಳಿ ಜಾಡಾಡುವು ಕೊಳಂ ಗಾಳಿ ಸೀಳುಂ ॥
ಕಳವಳಂ ಘೇಳಿ ಕಜ್ಜಾಯದೊಳಗುಂಟು ಮಱು ।
ಕುಳಿ ರಝುಳಕವೆಳದು ಜಾಳಗೆ ತಾಳೆವುಲಿವ ಬೊಂ ।

ಬೞಿ ಪೊೞೆ ಗಿಳಿಗೆಯುಮಿಱುಕುಳಿಯುಮೋಕುಳಿಗಳುಂ ಪ್ರತ್ತಿಳಿಗೆಗಳ
ವ್ರಂಕುಳಂ ॥೨೬॥

ಅಚರಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುದು ಬೆಳಸೆನಿಕ್ಕುಮಾ ।
ಸಚರನರರಲ್ಲಿ ಬಳೆದಂ ಬಳವಿ ಬಳವಿಗೆಯೆ ।
ರುಚಿರಮುಕ್ಕ್ನುಂ ಕಾಚಭೂಷಣಂ ಬಳೆಯಪ್ಪುದಳೆವಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜಿಗೆಯೊಳು॥
ನಚಿಸಲಳೆಯಪ್ಪುದಾಲಸ್ಯ ಹಿಮವೆರಡಱೊಳ್ ।
ಪ್ರಚುರದಿಂ ಚಳಿಯೆನಿಕ್ಕುಂ ಬಲಿದು ತೆಗೆವಲ್ಲಿ ।
ಸುಚರಿತ್ರದುಡದೊಳ್ ಸೆಳೆಯೆನಿಕ್ಕುಂ ಗಾಂಪು ಠಕ್ಕುತನಮುಂ ಬೆಳ್ತನಂ॥

ಪಳದ ತೊಳೆಯಲ್ಲಿ ತೊಳೆವಲ್ಲಿ ತೊಳೆಯೆನಿಸುಗುಂ ।
ಬೆಳಗಿನೊಳ್ ಪ್ರೊಳೆಯೆನಿಕ್ಕುಂ ನದಿಯೊಳದು ಱಱಂ ।
ನಿೞಿಯೆಂಬ ನುಡಿ ನಮಸ್ಕಾರಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಸರವಿನಲ್ಲಿ ಸೆಲ್ಗುಂ ॥
ಕಳವಿನೊಳ್ ಸುರೆಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ ನರ್ತಿಕಂ ಮುಸುಳ್ ।
ಗಿಳಿನುಸುಳ್ಳುಗುಳುರುಳ್ಪೊರಳುಳ್ ತೆರಳ್ ಮನಂ ।
ಗೊಳಿಸು ಮುಳ್ಕೊಲವರುಗೊಳ್ ಬಱಸಲೆಂಬಂತೆ ಮೊಣಱಗೆ ಸಹಜ
ಕುಳನಂ ॥೨೭॥

ಪೇಟಕೆಗೆ ಪೇಳಗೆಯೆನಿಕ್ಕುಂ ವರಾಳಂ ವ ।
ರಾಟದೊಳಗಾವುದಮು ಕವಡೆ ಘುಟಕೆಗೆ ಘುಳಗೆ ।
ನೀಟಕೆಗೆ ನೀಳಗೆಯೆನಿಪ್ಪುದದು†ನೀಳೆಯುಂ ಸ್ಫಟಕಕ್ಕೆ ಪಳಕೆನಿಕ್ಕುಂ॥
ಖೇಟಕಕೆ ಖೇಳಕಂ ಹರಿಗೆ ರಘಟೆಗೆ ರಗಳೆ ।
ಪಾಟಿಯಿಂದಾಯ್ತುವ್ರಂ ಱಕೆ ಜನಿಸಿದ ಕುಳಂ ।
ಸ್ಫೋಟಕಕ್ಕಾದ ಹೋಳಿಗೆ ಲಂಪಟಕ್ಕೆ ಲಂಪಳ ಱಕುಳಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯಂ ॥

ಗೌಡದೇಶಕ್ಕೆ ಗೌಳಂ ಝುಗಡೆ ಝುಗಳೆಯೆಂ ।
ವಾತೆ ವಾಪ್ಯವ ಬಗೆ ವಿಡಂಗಕೆ ವಿಳಂಗಮಾ ।
ದಾಡಿಮಕೆ ದಾಳಿಂಬಮಾಯ್ತು ಕೂಷ್ಮಾಂಡಕ್ಕೆ ಕುಂಬಳಂ ಗುಡಕೆ § ಗು
ಳಮುಂ ॥

---

† ನೀಳಯು, ಪುಸ್ತಕದಾರಂ.   § ಗೂಳಮೆಂದು ಪುಸ್ತಕಾಂತರಂ

ಏಡಕಕ್ಕೆೞಗನೆಂದಾಯ್ತ್ತಮಾದೇಶಮಿದಿ ।
ನಾಡಲ್ಕದೇನಪಭ್ರಂಶದಿಂ ಕುೞನೆಂದು ।
ಮಾಡೆ ಪಟ್ಟುವು ವಿಬುಧರಿವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿಯಿನ್ನಱಿವು ದಾದೇಶಕುೞನಂ ॥

ಕ್ಷಳನೆಂಬುದೊಂದುಂಟು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಲಾಕ್ಷರ ।
ಸ್ಥಳಮಂ ೞಕಾರಮಾಗುಚ್ಚರಿಪುದದು ಜಲಕೆ ।
ಜಳ ಬಲಕೆ ಬಳ ಕುಲಕೆ ಕುಳ ಕಮಲಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಕಮಳಮಂತು ಸಂಸ್ಕೃತಂ॥
ಕ್ಷಳನೊಳಂ ಉೞಿನುಂಟು ಕರಹಳೆಶಬ್ದಕೆ ಕಾಱ ।
ಪುಳಿನಕ್ಕೆ ಪುೞಿಲುಜ್ಜ್ವಳಕ್ಕೆ ತಾನುಜ್ಜೞಿಂ ।
ಕಳಮಕ್ಕೆ ಕೞಿವೆ ಕಂಬಳಕೆ ಕಂಬೞಿಯೆಂಬ ತೆಱದಿನಹುದದು ಕನ್ನಡಂ ॥

ಪೇೞ್ದ ಉೞಿನೆಲ್ಲವುಂ ಪ್ರಾಸಕ್ಕೆ ತಂತಮ್ಮೊ ।
ಳಾಳ್ದ ನಿಯಮಂಗಳಕ್ಕುಂ ದ್ವಿತ್ವಉೞಿನೊಳಡಿ ।
ವೇೞ್ದಡೆಗೆ ಸಲ್ಕೆ‡ಱಕಾರಂ ತಳ್ತು ದಪ್ಪಕ್ಕರಂ ಪ್ರಾಸಮಕ್ಕುಮೊಳ್ಪಂ ॥
ಪೆತ್ದೇಱಿಗೆಯೊಳೊರೆದ ತನ್ನ‡ಸತ್ಕೃತಿಯೆನಿಪ ।
ಗರ್ದೆಯೊಳ್ಮೋಹಿಜನವೆನಿಪ ಬೆಳಸಂ ಸೊಗಸ ।
ನಾಳ್ದ ಶೃಂಗಾರರಸವೆಱೆದು ಪಾಲಿಸುವನೀಶೃಂಗಾರಕವಿಯೆಂಬವ್ರೋಲ್ ॥

ಕುೞನುಂ ಕ್ಷಳನುಮೊಂದು ನಿಯಮದಿಂ ಸಲ್ಗುಮವು ।
ತಿಳಿದು ಶೃಂಗಾರಕವಿ ನುಡಿದ ನುಡಿ ಕಾವಿಸು ।
ಕುೞಕೆ ಪ್ರಷ್ಪಾಸ್ತ್ರಮೆಂಬಂತಕ್ಕುಮಿನ್ನುಂ ಕ್ಷಳಂ ಕುೞಂಬೆರಸಿ ತೋಱ
ಕುರ್ಗಂ ॥

ಕಳೆಯಾಣ್ಮ ಶೃಂಗಾರಕವಿಗೆ ಪೆಱರುಕ್ತಿಯುಂ ।
ಕಳಲೊಲ್ಲದುಸಿರ್ವ ಚಲವೆಂಬಂತೆ ಭಾವಿಪುದು ।
ಕುೞಮಾದದೆಡೆಯೊಳ್ ಕ್ಷಳನುಮಂ ಲಕಾರದಿಂ ಪ್ರಾಸಮಂಮಾಡೆ ದೋಷಂ

ಆದೇಶಮೆಂದು ಸಹಜತೆಯೆಂದು ಉೞಿಕುೞದ ।
ಭೇದಮೆರಡಕ್ಕುಮಾಕ್ಷಳನೊಂದೆ ಬಗೆಯುಂತು ।
ಮಾದೆಱೆದೆ ಕರ್ಣಾಟಕಾವ್ಯಕೆ ೞಕಾರ ಮಾೞಿವೞ್ಲಿ ಉೞಿಕೆಯೞಿನೆ॥

---

‡ ರೇಫಕಂ ಎಂದು ಪುಸ್ತಕಪಾಠಾಂತರಂ.

ಪಾದವಾದೊಡೆ ಕುಳಂ ಕ್ಷಳನೆರಡು ಬೆರಸೆ ಸ್ ।
ಖ್ಯೋದಯಂ ಕ್ರಳಿಕುಳನ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಅಱನ ಸಂ ।
ಪಾಡಿಸಿದೊಡಶುಭಮಿದು ಸಂಘರಾಜಾದಿಕರ್ಣಾಟಕವಿರಾಯರ ಮತಂ ॥

ಈವಿದಾನದೊಳೊಲಿದು ಅಱಿಕುಳನನೆಲ್ಲವಂ ।
ತೀವೆ ಬಣ್ಣಿಸಲಗಣಿತಂ ಪೂರ್ವಕವಿಮತದ ।
ಭಾವದಿಂ ತಕ್ಕನಿತುಸಿರ್ದನಿವರಿಂತೆ ಮುಂದಱಿಗೆ ಬುಧರಿನ್ನುೞಿದುವಂ ॥
ಆವನುಂ ಕನ್ನಡದೊಳೊರೆವೊಡಿದು ಲಕ್ಷಣಕೆ ।
ಜೀವನಂ ತಪ್ಪುಗಿಡದೆ ನಾಮ ಕರ್ಣಾಟಸಂ ।
ಜೀವನಂ ಶೃಂಗಾರಕವಿವರ್ಣಿತಂ ಜಯಂ ಭದ್ರಂ ಶುಭಂ ಮಂಗಳಂ॥೩೫॥

ಕರ್ಣಾಟಕಸಂಜೀವನಂ

ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ಪ್ರಕಟನ.

ಕರ್ಣಾಟಕಕಾವ್ಯಮಂಜರಿ ಯೆಂಬ ನಾನಾವಿಧ ಪ್ರಾಚೀನಕಾವ್ಯನಾಟಕಚಂಪೂಂ ದೊಳು ಸಾರವೈದ್ಯಜ್ಯೋತಿಷ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಸಂಗ್ರಹದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಹಾಸಲು ಸಹ   ೩—೮—೦

ಈ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪಟ್ಟಿ.

೧	ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರಶತಕಂ, ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರಶತಕಂ ...	೦—೮—೦
೨	ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಡನೆ . .	೦—೩—೦
೩	ಕರ್ಣಾಟಕನಿಘಂಟು	೦—೨—೬
೪	ಸಾವಿಬವೆಯ ಧರ್ಮ (ಪತಿವ್ರತಾಧರ್ಮ) .	೦—೬—೦
೫	ಚತುರಾಸ್ಯನಿಘಂಟು .	೦—೪—೦
೬	ಉದಯಾದಿತ್ಯಾಲಂಕಾರಂ .	೦—೨—೬
೭	ಮಿತ್ರವಿಂದಾಗೋವಿಂದಂ ಸಟೀಕಂ ..	೦—೧೪—೦
೮	ಅಪ್ರತಿಮ ವೀರಚರಿತಂ (ಅಲಂಕಾರಗ್ರಂಥ) .	೧—೮—೦
೯	ಶೃಂಗಾರರತ್ನಾಕರಂ (ನವರಸಪ್ರಕರಣಂ)	೦—೧೨—೦
೧೦	ಕೃಷ್ಣಗೋಪೀವಿಲಾಸ ಸಾಂಗತ್ಯ	೦—೫—೬
೧೧	ಮಲ್ಲಿನಾಥಪುರಾಣಂ ಸಟೀಕಂ . ..	೩—೧—೦
೧೨	ಗದಾಯುದ್ಧಂ	೧—೪—೦
೧೩	ಚಿಕದೇವರಾಜವಂಶಾವಳಿ ಸಟೀಕಂ ...	೧—೮—೦
೧೪	ಅದ್ಭುತರಾಮಾಯಣಂ (ವಚನಕಾವ್ಯ) ಸಟೀಕಂ ...	೦—೧೨—೦
೧೫	ಶ್ರೀರಾಮಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಂ (ಷಟ್ಪದಿ) ಸಟೀಕಂ	೦—೧೦—೦
೧೬.	ಕರ್ಣಾಟಕಸಂಜೀವನಂ	೦—೨—೦

ಈ ದರಕ್ಕೆ ಹಾಸಲು ಸೇರಿಲ್ಲ

ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮೈಸೂರು ಕರ್ಣಾಟಕಕಾವ್ಯಮಂಜರಿ ಆಫೀಸ್ ಮ್ಯಾ. ಪ್ರೊಪ್ರೈಟರ್ ಮ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ತಿರುಮಲಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.